

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeteti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési penzek és reklamációk a kiadónálhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: uri-utca 9 sz.

(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 8-9 és d. u. 1-2-ig.)

Kiadói iroda: Városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek a egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor esütőrtőkön estig.

Megjelenik minden vasárnapon.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Magyar színészet nálunk.

(Cs.) — A mi a pusztában barangoló menekülő zsidónépnek szomja és éhsége csillapítására a manna volt: az a magyar hazafiaság nemzeti érületének a — magyar színészet. Táplálója, életője, felvillanyozója!

Más városok szükségét érezték, hogy állandóan élvezhessék ezt a szellemi táplálékot; tudtak hazafiasan gondolkodni, lelkesülni és áldozatokat is hozni a magyar nemzetiség oltárára s építettek állandó színházat, alakítottak színészet-pártoló egyesületet, megnyertek maguknak jó magyar színésztársulatot; és ma már édes magyar nyelvünkön zenének nálunk Thália papnői szívhez szóló dalokat, papjai hirdetnek hazafiságot, tanítanak honszerelmet . . . . .

Ápolni a hazafiérületet, lelkesíteni a közönséget nincsen alkalmasabb és tevékenyebb testület a színtársulatnál.

Sajnos, hogy Köszeg, ez az intelligens, gazdag város még nem épített magának egy állandó színházat! Pedig ha az idegenek forgalmának növelése komoly szándékát képezi a város irányadó és tényleg kormányzó férfiai, úgy a színészetet a számításból kifeledei nem szabad, kihagyni nem lehet, mert akkor a számítást önmaguk húzták keresztül. Egy állandó színház azonban egy új középületet is adván a városnak, ennek szépítéséhez is hozzájárul.

Nyelvében él a magyar! Hangoztatják mindenfelől: a társadalom, a sajtó és mindenekelőtt a

törvényhozás. És hogy ezt a figyelmeztető jelszót Köszeg nem elég komolysággal érvényesítette, azt sokszor kelle Szombathelytől apprehenzióképen elhallgatni, habár néha nem is jogosan.

Egy hazában, nemzet csak egy lehet és egy az állami nyelv; kell tehát hogy minden más nemzetiség megtanulja Magyarországon a magyar nyelvet, hogy megérthesse törvényeinket, szokásainkat, testvéries érületünk nyilvánulásait.

Lehet ugyan valaki idegen nemzetisége dacára is jó magyar érzelmű polgártársunk; de valódi hazafi csak akkor, ha az állami nyelv iránti hódolatát tettekkel, áldozatokkal is tanúsítja nemcsak — szóval.

Vasvármegyében Köszeg a magyar nemzetiség és hazafiság dolgában tiszteletreméltó helyet foglal el; de még sokkal több az, amit tőle joggal vár meg a magyar állam, a magyar nemzet, a magyar társadalom.

Ne legyen városunk falai közt egy se, bármely nyelven beszéljen s bármi módon imádja Istenét, — mint a Magyar Közművelődési Egylet mondja, — ki nem a „rokouézés igaz hevével tiszteli a magyar államot.“

Egyáltalán „az ország minden gyermeke, polgára tartsa első kötelességének hazafinak lenni s legyen bátorsága hazafiságát nyíltan bevallani.“

Mutassuk meg ezt mi köszegiek, most midőn a legkedvezőbb időszakban ellátogatott hozzánk a magyar színészetnek egy jó erőkből válogatott lelkes csoportozata, talán hogy próbára tegye a mi hazafiságunkat, áldozatkészségünket!; mutassuk

meg annál inkább, mert úgy járhatunk különben mint ama bibliai városok, melyek a keresztény apostolokat be nem fogadták. — történelmileg megrovottak maradtak!

Miskolczi László magyar színigazgató a napokban érkezett városunkba, hogy jól szervezett társulatával 24—30 előadást tartson.

A bérleti előjegyzések eredménye nem felelt meg ugyan a várakozásoknak, hanem ennek az is egyik oka hogy az előjegyzések csak tegnap s tegnapelőtt eszközöltettek és többen még bizonyos tájékozásokat is akartak szerezni; stb. Ennél is alighanem fontosabb ok pedig az, hogy katonai tiszti karunk létszáma — az elhelyezések következtében — nagyon megfogycokzott.

Gyávaság volna hazafias érületünket véka alá rejteni; kislelkűség lenne némi áldozatot a magyar műzsától megvonni; — mert szégyene maradna Köszegnek, ha itt egy ily jó magyar színész-társaság egy-két bérleti időszakot tiszteséges bevételek mellett nem tölthetne ki.

Azért most alkalmuk lesz a szombathelyi lapoknak is bebizonyítani, hogy Köszeget nem kinnaiak lakják, hanem magyar hazafiak és áldozni is kész honpolgárok; és e tekintetben hivatkozhatunk majd a mostani magyar színész-társaság hazafias elismerésére is.

Remélhetőleg nem csupán ezen társulat pártfogolásával de azzal is fogjuk igazolni ezen állításunkat, hogy egy állandó színház megépítésének eszméjét is magunkévá tesszük s annak megvalósítására a körülményeknek megfelelőleg, de lelkesen törekedni fogunk!

TÁRCZA.

Elejtett szavak hatása.

— Elbeszélés: Esztértől. —

— A „Köszeg és Vidéke“ eredeti tárczája. —

(V. folytatás.)

El kelle jönnöm felkeresni Cserhalmyékat, s ha osakugyan való az, hogy az anya halálán van, család körülményeiket illetőleg egyet-mást kérdezni akartam tőlük.

Szerencsémre a vendéglőben, hová szálltam, tudtomra adhatták Cserhalmyné lakását s ma kora reggel fel is kerestem azt, de azon kellemetlen lúrt adták tudtomra, hogy elutaztak az illető hölgyek.

— És most mi tévők leszünk? kérdé Darvas aggályosan.

— Reggel megtudhattam az öreg nőtől, — ki Cserhalmyék megbizottja volt, — hogy az 56. sz. bérkocsi vitte őket innen az indóházhoz; most tehát el fogunk menni a legközelebbi bérkocsi állomásra s az 56-ik sz. kocsi tulajdonosát megkérjük, melyik és hová induló vonathoz vitte az illető hölgyeket.

— Nagyszerű gondolat! kiáltott fel Elemér. S én erre nem gondoltam.

— Láthatja ön ebből is, hogy nem vagyok szerelmes, — viszonzá a másik, — mert akkor nem gondolhatnék ily csekélyeknek látszó dolgokra.

Az ifjak e beszélgetés közben elértek a bérkocsi állomáshoz s a fenn nevezett számú bérkocsi tudtokra adta, hogy ma reggel, a legelső vonathoz, mely innen Budapestre indul, ő szállította a két hölgyet.

— Tehát kedves barátom! mondá vidáman Sziráky — most egy kissé megpihenhetünk; jöjjen ebédelni; ott majd folytathatjuk a beszélgetést. Külömben pedig jónak látnám, ha csak holnap reggel indulnánk; mert nem valószínű, hogy a Cserhalmyék rögtön ismét vasuttra üljenek s utazzanak tovább.

Sőt inkább azt hiszem, hogy ők a fővárosban maradnak, s így megtalálhatjuk őket, ha holnap reggel indulunk is.

Nem, nem maradhatok itt addig, barátom! megölné a vágy, azt hiszem, meg kellene örülnöm; haza kell utaznom, még pedig a legelső vonaton.

— Tehát legyen meg akarata, menjünk, utazunk a fővárosba vissza: az uton majd gondolkozhatunk a felett, mi legyen ezután teendőnk.

A két ifju ezzel a legközelebbi étterembe lépett be, hol megebédelték s onnan szállásukra visszatérve, a hazautazáshoz készültek; néhány óra múlva a gyorsan robogó vonat Budapest felé röpité utasainkat

Sziráky közérdekű, mindennapi tárgyakról kezdé beszélgetni, de Darvas vagy csak igen röviden, vagy éppen nem felelt neki s így amaz abba hagyva a beszélgetést, kényelembe helyezi magát s csak hamar édes álom borult szeméire. Ezt Darvas annál inkább szerette, mert legalább átengedheti magát érzelmeinek, szabadon, háborítatlanul gondolkozhatott. — Oh, Izabella! mondá magában, mert valál hozzám ily kegyetlen? miért tévedt ezt? miért tépted szét képzelte boldogságom tünderálmát? Miért mentél, szöktél el addig, míg forró szerelmemet be nem vallottam? Oh csak néhány óráig maradtál volna még Lévaiéknál, hogy mint egy oltárkép előtt térdre borulva, esdhettem volna bocsánatodat, meggondolatlan, könnyelmű szavaimért, mik noked oly végtelen fájdalmat okoztak. Oh édes Izabella! hogyan nyerhetném meg bocsánatodat; fel-

oldhatnál-e súlyos bűnöm alól? Bár feltalálhatnák hogy megengesztelvelek; de valljon hol is lehet ő. Sziráky ugyanazon hitének adott kifejezést, hogy a hölgyek valószínűleg a fővárosban fognak maradni, de ez alig hihető; bármiként rejtőzzenek is el, mégis elkerülhetetlen a találkozás; s ha Izabellának komoly megmásolhatlan akarata velem többé nem találkozni, úgy, nem marad Budapesten, a melékre, valami félreeső helyre megy anyával s az öreg barátnővel; s bizony azon érdekeben álland akkor az is, hogy valódi nevék helyett álnevet használjanak, hogy így a Darvas részéről teendő kutatások, nyomozások eredményét meghíusítsák. A gondolatok villámként cikáztak agyán keresztül; majd ezt a tervet találta jónak, majd amaz. Végre is ott volt, hogy nem tudta, mit tegyen, keresse-e tovább is Izabellákat, vagy abba hagyja a kutatást. A lelki gyötrelém, kín, lelekmardosás, az epesztő vágy Izabellát láthatni; a folytonos nyugtalanság mély nyomot hagyott Elemér egész lenyén; alakja összeesett, termete megörnyedt; szemei lázas fényben égtek; arcza halálsáppadt és feldult vala; aki 48 óra előtt látta őt, most alig ismerhetett volna reá.

Miután képtelen volt tovább gondolkozni, elhatározá, hogy majd reggel tovább foglalkozik e tárgygyal.

Hagyjuk most el egy időre a két ifjut és nézzük meg, mi történt a legutóbbi két nap alatt a fővárosban. Diószeghyéken kívül más nem tudta, hogy Elemér — állítólag — családi ügyben utazott el. Lévaiéknak egyedül volt tudomásuk Darvas hová és miért utazásáról, de ők erről mélyen hallgattak; a kirándulásban részt venni óhajtó társaság tagjai értesültek a festők által Izabella elutazásáról s miután kevéssel ezután Darvas is eltűnt a fővárosból, mi természetesebb, mint-hogy e két — különben is feltűnő és kiváló — egyéni-

